
“ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಅಥವಾ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ”

ಬಸವರಾಜ ದಳವಾಯಿ

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಪೀರನಾಯಕ ತಾಂಡಾ
ಸುರಪುರ ಬ್ಲಾಕ್, ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕ

ಪಿ. ಎನ್. ತಾಂಡಾ (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರದಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ) ಸುರಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಕಕ್ಕೇರಾ ಪ್ರದೇಶದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ. ಸುರಪುರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇನ್ನೂರ ಎರಡು ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಸುರಪುರದ ಸ್ಥಾನ ಇನ್ನೂರ ಒಂದು. ಕಕ್ಕೇರಾ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಅತ್ಯಂತ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶ. ಭತ್ತದ ಕೃಷಿಯಿಂದಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಜೀವನದ ಮಟ್ಟ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಸುತ್ತ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ನೂರಾ ಎಂಟು ಕೊಪ್ಪಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್, ರಸ್ತೆ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಕೊರತೆಯಿದ್ದು, ವರ್ಷಗಳ ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಇದು ಸಂಕೇತದಂತಿದೆ. ಮದ್ಯಪಾನ ಮತ್ತು ಜೂಜು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಇಂಥ ಜಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇಡೀ ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂಬ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಯಾವ ಮಟ್ಟದ ಸಾಧನೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ವವೇದ್ಯವೇ ಸರಿ. ಆದರೆ, ಆ ಶಾಲೆ ಹಿಂದೆ ಹಾಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. 1992ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಈ ಶಾಲೆ, ಹಲವು

ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಬಳಲಿತ್ತು. ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದುನೂರು ಇದ್ದಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅದು ಹಾಜರಿ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ. ಬಹಳ ಬೇಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂವರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಬೇರೆಡೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು.

ಇದಲ್ಲವೂ 2007ರಲ್ಲಿ, ಬಸವರಾಜ ದಳವಾಯಿ ಎಂಬ 'ಏಕವ್ಯಕ್ತಿಸೈನ್ಯ'ದ ಆಗಮನದಿಂದ ಬದಲಾಯಿತು. ಬಸವರಾಜ್ 24 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಕುಳ್ಳಗಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಶಾಲೆಯೊಂದರ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಯಶಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಪಿ.ಎನ್. ತಾಂಡಾದ ಈ ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಬಸವರಾಜ್ ಅವರ ಮೊದಲ ನೇಮಕ ಇದು; ಆಗಿನಿಂದಲೂ ಅವರು ಇದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪಿಯುಸಿ ಹಾಗೂ ಟೀಎಚ್ ಮುಗಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಲಭ್ಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸವಾಲಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲು ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಪಿ.ಎನ್.ತಾಂಡಾದ 140 ಮನೆಗಳು ಐದು ಕಡೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳವರು ಹಾಗೂ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದವರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ 140 ಮನೆಗಳಿಗೂ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಬಸವರಾಜ್, ತಮ್ಮನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಭಾನುವಾರ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8.30ರ ವೇಳೆಗೆ ತಾಂಡಾದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಟ್ಟು ಬಿಡದೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದರು. ಪೋಷಕರು ಅವರ ಮಾತು ಕೇಳುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಬಸವರಾಜ ತಮ್ಮ ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶಾಲೆಯೊಳಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ದಿನದ ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷವನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಕಳೆಯುತ್ತ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗಮನ ನೀಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸಿ, ಅವರ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಪೋಷಕರಿಗೆ ಬೇಗನೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ, ಅಂದರೆ, 2008ರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ 50ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಬಸವರಾಜ್ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ರಜಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ ನೀಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಓದಲು ಯಾವುದೇ ಪುಸ್ತಕವಾಗಲಿ ಓದುವ ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣವಾಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಬಸವರಾಜ್‌ಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಭಾನುವಾರ ಮಕ್ಕಳು ಪೋಷಕರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲೆಂದು ದನ ಮೇಯಿಸಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಭಾನುವಾರವೂ ಕಲಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಒಂದಿಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳೂ ಕುತೂಹಲಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ತಮಗೆ

ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಸವರಾಜ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನವರಾದರು. ಶಾಲೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗತೊಡಗಿ 2010ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಾಂಡಾದ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ತಪ್ಪದೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬರತೊಡಗಿದವು. ಪಿ. ಎನ್. ತಾಂಡಾ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 2011ರ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಶೇ. 100 ಹಾಜರಿ ಇತ್ತು.

ಈ ಏಕೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಸವರಾಜ್ ಏನೆಲ್ಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದರೆಂಬುದನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಸರಳ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಂದಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 5ನೇ ತರಗತಿ ಮುಗಿಸಿದ ಎಂಟರಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ಹೇಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಕಸ್ತೂರಬಾ ಗಾಂಧಿ ಬಾಲಿಕಾ ವಿದ್ಯಾಲಯ(ಕೆಜಿಬಿವಿ) ವಸತಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಸವರಾಜ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರನ್ನು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಕರೆದೊಯ್ದು ಬೆಂಗಳೂರು, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಹಾಗೂ ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ಕೆಜಿಬಿವಿಗೆ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ, ಅವರು ಯಾದಗಿರಿಯ ಕೆಜಿಬಿವಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಸೂಕ್ತ ಸ್ವದನ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ತಾಂಡಾದ ಹಲವು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿ, ಶಹಾಪುರ ಬ್ಲಾಕ್‌ನ ಮೊರಾರ್ಜಿ ಶಾಲೆಯನ್ನೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಎಸ್‌ಕ್ಯುಎಎಸ್‌ 2016ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಪಿ. ಎನ್. ತಾಂಡಾದ ಶಾಲೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಿತು. ಆ ತಾಂಡಾದಲ್ಲಿ 2007ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಚ್ಚರಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ; ಅಲ್ಲಿನ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಪೋಷಕರೂ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೂ, 10 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಶೇ. 70ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳ ಅಂಕಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಸಹಿ ಹಾಕಬಲ್ಲರು. ಮಕ್ಕಳೇ ಅವರಿಗೆ ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬಸವರಾಜ್‌ಗೆ ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯ ಬಗೆಗೂ ತೀವ್ರಾಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ಕಳೆದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೂರಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಬಿಎ ಹಾಗೂ ಬಿಎಡ್ ಪದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ; ಅವರಿಗೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸಾಕ್ಷರ ಕೂಡ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅಂತರ್ಜಾಲ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಬ್ಲಾಕ್-ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ, ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಾಗಿ, ಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸುರಪುರದಲ್ಲಿ ಸಿಎಫ್‌ಎಸ್‌ಐ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದಾಗ, ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಕಲಿತರು. ನಲಿ-ಕಲಿ ಬೋಧನೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬಹಳ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಕಲಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಕ್ಕೇರಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ಟಿಎಲ್‌ಸಿ ನಡೆಸಿದ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದಲ್ಲೂ ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು.

ಕಕ್ಕೇರಾದ ಟಿಎಲ್‌ಸಿ ಹಾಗೂ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ನೆರವಾದವು; ಕೆಲವು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಿತು ಎಂದು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೋರ್ಸ್, ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸನ್ನಿ ತಾರಪ್ಪನ್ ನಡೆಸಿಕೊಡುವ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವಿರಲಿ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಬೋಧನೆ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ

ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವಿರಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಾಜರಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕಕ್ಕೇರಾದಲ್ಲಿ ನವೋದಯ ಮತ್ತು ಮೊರಾರ್ಜಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಚಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗಣಿತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಅವರು ವಿವರಿಸುವುದು ಹೀಗೆ: “ಪಿಯುಸಿ ವರೆಗೆ ನಾನು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದುರ್ಬಲನಿದ್ದೆ. ಶಿಕ್ಷಕನಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಂತ ಶ್ರಮದಿಂದ ಗಣಿತವನ್ನು ಕಲಿತೆ. ನವೋದಯ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಗಣಿತವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸಿಕೊಡಬೇಕಿತ್ತು. ಈಗ ನಾನು ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಗಣಿತ ಹೇಳಿಕೊಡಬಲ್ಲೆ.”

ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಸವರಾಜ ಮೂರು ಶಾಲಾ ಮೇಳಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದಾರೆ-ಎರಡು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ್ದು, ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಪಿ. ಎನ್. ತಾಂಡಾ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 2010ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮೊದಲ ಮೇಳವೇ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಿತು, ಅದುವೇ ಈ ಶಾಲೆಯ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಕಾರವನ್ನು ಬರೆಯಿತು ಎಂದು ಈ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತ ಬಂದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪಿ. ಎನ್. ತಾಂಡಾ ಶಾಲೆಯನ್ನು 2011ರಲ್ಲಿ ಸಿಎಫ್‌ಎಸ್‌ಐನ ಸುರಪುರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದದ್ದು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು.

ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಬಸವರಾಜ ಈಗ ಸುರಪುರದವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅವರ ತಂದೆ, ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಿಗನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಹೋದರನ ನೆರವಿನಿಂದ ಜಮೀನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಸವರಾಜ್ ಅವರ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸೋದರ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಹವಾಲ್ದಾರ್ ಆಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಮೂರನೇ ಸೋದರ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೆಬಲ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಿ. ಎನ್. ತಾಂಡಾಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಿದ್ದ ಬಸವರಾಜ್ ಅನಂತರ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಏಳು ವರ್ಷದ ಮಗ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಗಳ ತಂದೆ. ಅವರ ಮಗ ಪಿ. ಎನ್. ತಾಂಡಾದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮುಂದೆಂದೂ ಮುರಿಯಲು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದ ದಾಖಲೆಯೊಂದನ್ನು ಅವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ - 2007ರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬಳಿಕ ಶಾಲೆ ನಡೆದ ಎಲ್ಲ ದಿನವೂ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಕಳೆದ 4 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ರಜೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ದಿನ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ: ಬೆಳಗ್ಗೆ ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಏಳುತ್ತಾರೆ; ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಂಜೆ 5.30ಕ್ಕೆ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ವಾಪಸಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಗಂಟೆ ಓದುತ್ತಾರೆ, ರಾತ್ರಿ 10.30ಕ್ಕೆ ಮಲಗುತ್ತಾರೆ.

ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಂತೆ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು ಅವರೊಂದಿಗೆ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿದಿನ 7-8 ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕಾರಣ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ,

ಭೇಟಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ, ಬಸವರಾಜ್‌ರನ್ನು ನೋಡದೆ ಅವರ ದಿನ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಸತ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಬಸವರಾಜ್ ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ 'ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಘ'ದ ಸದಸ್ಯರು ಶಾಲೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿಯಿಂದರೆ, ಯಾವೊಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಈ ಶಾಲೆಯ ಕಡೆ ತಲೆಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಕಕ್ಕೇರಾ ಅತ್ಯಂತ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪಿ.ಎನ್. ತಾಂಡಾದ ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣಪಡೆದು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ನಾಗರಿಕರಾಗುವಂತೆ ಬಸವರಾಜ್ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳೇ ತನ್ನ ಪ್ರಪಂಚ ಎಂದು ನಂಬಿರುವ ಬಸವರಾಜ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, “ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ಆದದ್ದು ಬೇರೊಂದು ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಬೇರಾವುದೂ ಸಾಟಿಯಲ್ಲ.”